

Dvanajsta redna seja sveta za šolstvo LRS

Dne 28. maja je bila v Ljubljani 12. redna seja sveta za šolstvo LRS. Vodil jo je predsednik sveta tovarš. Vlado Majhen. Dnevni red je obsegal 10 točk. Glede na razvoj našega šolstva in še posebno glede na reformo vsega šolskega sistema je bila slika najbolj zanimiva druga točka, to je razprava o predlogu za spremembo dosedanjega diplomskega študija in predmetnika na naših učiteljskih šolah. Razumljivo tedaj, da ji je svet posvetil največ časa in poskušal nadrobno osvetliti nekatere probleme v zvezi z študijem na učiteljskih ter tudi jasno določiti njihovo vlogo in pomen v prihodnjem obdobju, ko načela reforme šole dobivajo svojo pravo podobo. Problem je zanimiv ne samo za šolnike, ampak bo nedvomno tudi zanimal širšo javnost.

Šolska reforma tenja nov in naprednejši šolski sistem, tega pa bo lahko uresničila samo nova pedagoška kader. V prihodnosti naj bi ga vgojale tako imenovane pedagoške akademije. Učiteljska tem zahtevam ne bodo mogla zadostiti, vendar pa danes na prehodu, še vedno vzgajajo učiteljski naraščaji. Zato je treba predmetnik in učni program učiteljskih prilagoditi tako, da bodo vsaj v poglavitnih smereh vzgajali in poučevali učiteljske kandidate tako, kot jih bodo bodoče pedagoške akademije. Svet za šolstvo je tem problemom poskušal odpravi tako, da je danes sprejel nov predmetnik in sklenil, da bo na učiteljskih šolah poletni diplomski študij opravljal diplomski študij iz splošnih predmetov, diplomo iz pedagoške skupine predmetov in slovenskega jezika pa po 5. letniku. Ni treba posebej dokazovati, da se bo bodoči učitelj lahko bolj poglabljal v eno in drugo skupino predmetov in tako vsaj do neke mere dobil znanje, ki mu ga bo dajala v prihodnosti pedagoška akademija.

Nadrobno iz spremenjenega predmetnika na bomo navajali, saj bi presegla okvir našega poročila. Pomeni nam je to, da so člani sveta predlagali več sprememb in dopolnitev. Komisija pri svetu za šolstvo, ki je predmetnik pripravila, bo upoštevala predlagane spremembe in začela takoj tudi že pripravljati učni načrt po novem predmetniku. Tu je seveda jedro problema, saj bo šole novi učni program pokazal hbe in prednosti sprejetega predmetnika, ki ga bo svet za šolstvo na eni izmed

svojih prihodnjih sej lahko še spremenil ni dopolnil, hkrati z učnim programom. Iz zanimive razprave o predmetniku za učiteljske šole lahko izluščimo naslednje trditve: četrto je novi predmetnik pomanjkljiv in nekoristen ni popoln, je vendar korak naprej v prizadevanjih za popolnejšo izobraževanje učiteljskega naraščaja in potemtakem tehten prispevek k oživljanju nove reformirane šole.

Nadalje je republiški svet za šolstvo razpravljal o kategorizaciji dodatnih položajnih plač za vodstveni kader na šolah in vzgojnih ustanovah ter sprejel ustrezno navodilo. Soglasje je izrazil s pravilnikom o opravljanju strokovnega študija za trgovske pomočnike, ki ga je pripra-

vila Trgovinska zbornica za LRS. Svet je načelno predlagal, naj bi bil v vsaki izpitni komisiji zastopan tudi prosvetni delavec. Nadalje je tudi soglasal z ustanovitvijo šole za zunanjo trgovino v Ljubljani, ki jo narekuje potreba naše zunanje-trgovinske dejavnosti. Šola bi imela republiški značaj, njeno služatelj pa bi morali biti absolventi najmanj srednjih šol. Potemtakem bi imela značaj višje šole. Če bodo dela za ustanovitve te šole potekala v redu, lahko pričakujemo, da bo zela delovati že to jesen.

Svet za šolstvo LRS je tudi soglasal z ukinitvijo in ustanovitvijo gimnazij na območju okrajnega ljudskega odbora Ljubljana. Odpravljene so bile

vse gimnazije — po številu 14 — nanovo pa je bilo ustanovljenih 10. Dejansko ne gre za nikakoli ukinitve gimnazij, ampak za združitve in novo strukturo gimnazijske mreže v ljubljanskem okraju.

Svet za šolstvo je razpravljal na 12. redni seji o novoizvoljenih predavateljih na višji pedagoški šoli v Ljubljani ter — eno izjemo — predlagane kandidacije potrdil. Določil je tudi pogoje za vpis diplomiranih absolventov učiteljske na Višjo pedagoško šolo v Ljubljani. Ker število učiteljev, ki se vpisujejo na omenjeno šolo, upada, je bil v zadnjih letih dovoljen prost vpis maturantov gimnazij in srednjih strokovnih šol na Višjo pedagoško šolo. Diplomirani učiteljski študenti s to lahko storili le izjemoma. Poslej bo ta vpis močno olajšan in se bodo tudi učiteljski absolventi lahko vpisovali na Višjo pedagoško šolo.

Na koncu je svet za šolstvo še razpravljal o imenovanju komisije za učbenike pri svetu za šolstvo LRS in o raznih tekočih vprašanjih.

sja nabavila za eno šolo v vsaki občini diaporojektor in mikroskop.

4. UČNO IN VZGOJNO OSEBJE:

V našem okraju službuje v vrstah 32 tovarišev, v obeh pomožnih šolah 2 defektologinji. V osnovnih in nižje organiziranih nepopolnih osemletnih šolah je 265 učnih oseb, od tega 207 žensk. V popolnih osemletnih šolah službuje 192 učnih oseb, od tega 147 žensk. V nižjih gimnazijah poučuje 55 oseb, od tega 36 žensk. V popolnih gimnazijah je 60 učnih oseb, od tega 40 žensk. V tehniški srednji šoli je 12 predavateljev, od tega 3 ženske. Na vajejskih šolah poučuje 77 honorarnih oseb. V industrijskih šolah je 83 oseb, v glasbenih 42, v gospodinskih 7.

V splošnoizobraževalnih šolah ter gimnazijah službuje 30 honorarnih oseb, v ekonomski srednji šoli 14, v tehniški srednji šoli 12, v industrijski 19, v glasbeni 19, v gospodinski 4, skupaj 88.

V našem združenju je vključenih 571 učnih oseb; to so po večini učitelji, predmetni učitelji, profesorji, nekaj članov pa tudi deluje v dijaških domovih, glasbenih šolah in v gospodinski šoli. Le en učitelj ni član našega združenja.

Številke nam kažejo, da delujejo v vrstah same ženske učne moči, enako na pomožni šoli, v splošnoizobraževalnih šolah je 390 žensk, na popolni gimnaziji pa 40 žensk. V splošnoizobraževalnih šolah je torej 23,8% moških ter 76,2% žensk. Na gimnaziji sta dve tretjini osebja žensk. Feminizacija našega poklica je torej tudi pri nas v polnem razmahu, kar ima seveda za posledico vse pozitivne in negativne strani tega obsega pojavnosti.

Na eno učno osebo pride v splošnoizobraževalnih šolah 31 otrok. Obremenitev pa ni povsod enaka. V Brežicah pride na eno učno osebo 30 otrok, v Hrastniku 34, v Radetcih 34, v Senovem 32, v Sevnici 27, v Trbovljah 38, v Vidmu-Krškem povprečno 29 ter v Zagorju 34 otrok.

Obremenitev učilnic je tudi različna. V Brežicah je v 1 učilnici 56 otrok, v Hrastniku 40, v občini Radetce 52, v Senovem 54, v Sevnici 45, v Trbovljah 70, v Vidmu-Krškem 45, v Zagorju pa 47 otrok. Okrajno povprečje na 1 učilnico je 53 otrok.

Iz tega se vidi, da povpreček v posameznih občinah ponekod ne dosega okrajnega povprečja, medtem ko v Zasavju pride do povprečja 35 otrok na vsak oddelček. Ta prikaz pa bi bil še drugačen, če bi oddelci vse naše hribovske šole, ki imajo razmeroma malo otrok. Niso redki oddelki, ki imajo tudi lež 50 otrok.

Po naših podatkih je v šolah sedaj, ko sistemizacija še ni izvedena, 618 službenih mest; od tega je na 533 mestih redno učno osebje, na 9 upokojenci in na 30 mestih mlajše honorarne moči.

Če torej upoštevamo, da imamo na teh šolah 85 nezasedenih mest, da je 30 učiteljev honorarnih, da še službuje 9 upokojenih učiteljev in da ima pogoje za pokoj 20 učnih oseb, bo manjkalo v naslednjem šolskem letu v našem okraju 140 učnih oseb.

Dokaj boljša zasedba je v gimnazijah, kjer pride na eno učno moč povprečno 24 dijakov.

Po zvanju imamo 32 vzgojiteljev, 453 učiteljev, 15 učiteljev praktičnega pouka ali strokovnih učiteljev, 66 predmetnih učiteljev ter 53 profesorjev.

Med učitelji je še brez strokovnega izpita 194 tovarišev, predmetnih učiteljev pripravnikov je 21, profesorjev pa 22. Skupno je torej še 237 učnih oseb v našem okraju brez strokovnega izpita.

Hvalevredna je bila pobuda nekaterih naših občinskih društev, ki so med letom organizirala tečaje za izpopolnjevanje mladih učiteljev pri prapravih za strokovne izpite. Odziv žal ni bil takšen, kot bi bilo treba.

Po starosti imamo pretežno večino mlad učni kader. Tako imamo članov s službeno dobo do pet let — 233, od 5—10 let — 102, od 10—20 let — 134, od 20—30 let — 69, nad 30 let — 28, nad 35 let — 6 oseb.

Povprečna starost učnih oseb je okoli 30 let.

Statistika kaže, da poučuje 167 naših članov ves dan, 136 naših članov prejema stanarino, 108 kurivo v denarju, 103 pa kurivo v naravi, 210 jih uživa brezplačno stanovanje, 321 naših članov tejevalja, da ima ustrezno stanovanje, 60 članov stanuje v lastnih hišah.

Glede prehrane je omeniti, da si po lastni izjavi samo kuha 222 članov, 106 pa se jih hrani v menzah in gostlinah. 84 naših članov ima gospodinske pomočnice. 142 naših tovarišev trdi, da je njihovo zdravstveno stanje nezadovoljivo, 68 jih pravi, da s službenim mestom niso zadovoljni, 92 jih bo prosilo za premostitev.

Prosvetni delavci okraja se poleg šolskega dela tudi aktivno udeležujejo v vseh političnih, družbenih in kulturnih organizacijah kakor tudi v upravnih in oblastnih forumih.

Statistika, ki je zajela tudi izvenšolsko udejstvovanje našega članstva, nam daje naslednjo sliko: v oblasne forume je bilo izvoljenih 29, imenovanih 71; v DUP deluje 172, članov ZKJ je 157, v SZDL dela 213, pri Zvezi borcev jih dela 53, v LMS 75, v Svobodah in kulturno-umetniških društvih 157, v kmetijskih združenjih 24, pri RK 193, pri DPM 174, v TVD Partizanu 80, pri Ljudski tehniki 32, v gospodarskih združenjih 8, kot predavatelj v tečajih RK 50, v vajejskih šolah 38, v režiji se udeležuje 79 članov, s prepisovanjem vlog ozir. z nastopanjem pri igrah 85 članov, 61 jih je pevec in zborovodij, 7 se jih udeležuje v lovski organizaciji, 8 v čebelarstvu, 7 v ribiški, in drugod 162 članov.

Naši tovariši navajajo nadalje v statistiki, da jih je bilo od leta 1945 dalje 39 odlikovanih, 78 pohvaljenih z diplomami, 39 pa jih je prejelo izredne denarne nagrade.

5. DRUŽBENO UPRAVLJANJE V ŠOLSTVU:

Šolski odbori so bili v tem šolskem letu nanovo izvoljeni. Vse šole v okraju imajo odbore. Delo teh pa je precej različno in je odvisno od načina posredovanja upraviteljev in ravnateljev. Pretežno se člani šolskih odborov kot organi družbenega upravljanja v šolstvu povsod še ne zavedajo svoje družbene funkcije in si niso na jasnem, katere so njihove dolžnosti. Ugotavljamo, da je njihovo prizadevanje zlasti v materialnem pogledu zelo pozitivno in da posegajo nekateri že tudi v vzgojne probleme šol. Naša želja je, da bi se okrepili in da bi imeli natančnejše opisane dolžnosti ter da bi bilo teh čimveč. Ne ustrahujemo se morebitne upravičene kritike šolskega odbora!

Stik s starši je tudi izredno vreden vzgojni faktor. Ustvariti zaupen stik s starši pomeni spoznati zasebno in družinsko življenje naših otrok, iz katerega lahko nenehno izpomo za ključke in psihološka opažanja, ki nam pri našem delu v šoli le koristno služijo in so tudi nujno potrebni.

V tem šolskem letu sta v našem okraju pozimi delali dve šoli za starše, ki sta nudili kvalitetna predavanja in sta bili zato dobro obiskani.

Po vseh šolah je bilo v tem letu skupno 397 roditeljskih sestankov, kar pomeni povprečno 5 na vsako šolo.

6. FINANČNO VZDRŽEVANJE ŠOL:

Kakor je verjetno v drugih okrajih, tako je tudi pri nas, da zadostajo finančna sredstva pri šolah le za nujne potrebe. Nesorazmerje med osebnimi in materialnimi izdatki je zelo veliko. Ugotoviti moramo, da naša družba razume potrebo po dvigu šolstva, zato izdaja razmeroma velike denarne vsote, ki obsegajo v nekaterih občinah celo nad 40% celotnega občinskega proračuna.

Šolski proračuni v vsem okraju za l. 1957 so znašali 205.548.000 din. Ti niso mogli biti povsod izkoriščeni in je tako zapadlo 3.324.000 din. Vzrok temu je, da niso bili občinski proračuni v celoti realizirani in so zato občinski ljudski odbori tudi šolske proračune krčili. Tako so pri šolah nastali dolgi, ki so narasli v letu 1958 na 4.334.000 din.

7. REFORMA ŠOLSTVA:

Tudi v našem okraju je bilo zabeležiti tako v naših vrstah kot v javnosti veliko aktivnost v zvezi z reformo šolstva. Z našim članstvom smo pričeli študirati material, ki nam ga je nudil svet za šolstvo LRS. Šledila so predavanja za nas in za javnost. V posameznih komunah je bila z našim sodelovanjem nato določena mreža sedanjih in bodočih osemletnih šol, v političnih so sveti za šolstvo pri obč. ljudskih odborih že sklepali o združitvi nekaterih osnovnih šol z nižjimi gimnazijami. Statistika nam kaže, da je rast osemletnih šol primerna: štiri v lanskem šolskem letu, sedaj jih je 11. Te

so v občinah Brežice, Sevnica, Videm-Krško, Zagorje in Trbovlje. V nekaterih občinah za združitve šol ni bilo pogojev oziroma se sveti še niso mogli odločiti ali pa niso hoteli prehitovati časa. Tako imamo sedaj v nekaterih krajih osnovne šole in nižje gimnazije v isti stavbi pod različnim ali istim vodstvom, pa se šole še nista spojili.

Glede vsebine dela ugotavljamo, da v vseh šolah v I., II. in III. razredu poučujejo po novem začenem učnem programu, v dveh IV. razredih pa preizkušajo nove učne načrte za IV. razred.

Za zboljšanje tehniškega pouka na naših šolah so bili po občinah in so deloma še tečaji za učiteljsko v zvezi z akcijo »Tehniško pionirjem in mladini«. Da bi zboljšali pouk iz teorije petja, je bilo v letu 1957 izvršenih 5 ekskurzij z okoli 150 učitelji na vadišno učiteljsko v Celju, kjer smo se seznanili s sodobno Potočnikovo metodo iz pouka petja.

Svet za šolstvo OLO je po svojih inšpektorjih imel v vseh občinah delovne sestanke z razredniki I., II. in III. razredov, kjer je bilo pojasnjeno bistvo učno-vzgojnega dela v smislu zahtev reformirane šole, kjer so bili popravljani dosednji načrti in kjer je bil tudi pojasnjen pojem in obseg kompleksnosti, zlasti glede na življenjsko povezanost dogajanj zunaj šole in v šoli, glede globine snovi in glede dodatnih učno-vzgojnih področij.

Omeniti naj še, da deluje v našem okraju 5 hospitacijskih šol s skupno 16 hospitacijskimi oddelki.

Učitelji hospitacijskih šol ter nekateri izkušeni šolniki, skupno 25 učnih moči, sodelujejo tudi z Zavodom za proučevanje šolstva LRS glede ocene sedanjih začasnih učnih načrtov, za kar so bili že tudi izvedeni potrebni seminarji.

Omeniti moram še delo pedagoških aktivov, ki povezuje predmetne učitelje. Pomembno vlogo imata tu obe popolni gimnaziji. Ta način strokovnega izpopolnjevanja je udomačen zlasti v spodnjem delu našega okraja.

Tudi naša društva skoro nimajo zborovanja, da ne bi nam bilo ali strokovnega predavanja ali da pred sestankom ne bi bila hospitacija v enem ali celo v dveh oddelkih.

Reforma šolstva pa v nas samih ni še našla dovolj osnove ter je zato čutiti v naših vrstah ponekod nekaj mladostja in nezaupanja.

Osnutek novega šolskega zakona, ki je bil pred kratkim v razpravi, smo prosvetni delavci pozdravili, ker ustreza vsem zahtevam časa in družbe. Omogočil bo napredek v šolstvu in odprl vrata v vse šole najširšim slojem delovnega ljudstva.

Enako je Zakon o javnih uslužbenih dokončno uredil in uresničil dolgoletne želje našega stanu, za kar se imamo zahvaliti aktivnemu delu našega združenja.

8. SODELOVANJE Z ORGANI PROSVETNIH OBLASTI IN S SINDIKALNIMI ZDRUŽENJI: Odnosi našega združenja do občinskih svetov za šolstvo, kakor tudi do sveta za šolstvo OLO, so bili najboljši. V vseh teh sodelujejo naši tovariši delno kot člani, delno kot zastopniki naše organizacije.

Naši člani sodelujejo tudi v vseh občinah s sindikalnimi sveti. Vzporedno s temi stiki in skušamo izvršiti sklep našega zadnjega občnega zboranja, ki pravi, da moramo prosvetni delavci najti pot do srca našega delovnega človeka. Tudi v OSS imamo svojega zastopnika.

Ali si že poravnal naročnino?

Uprava P. D. poziva šole, naj poravnajo zaostalo naročnino pred zaključkom pouka.

Uprava P. D. poziva šolska vodstva in sindikalne odbore, naj poskrbe, da bodo vsi naročniki poravnali zaostalo naročnino še pred odhodom na počitnice.

Šolstvo v trboveljskem okraju

Na tem mestu objavljamo izvešček iz zanimivega poročila predsednika okrajnega odbora Društva učiteljev in profesorjev v Trbovljah tovariša Otona Mikuliča in tajnika tovariša Franca Kramarja.

Da bi bilo poročilo čim točnejše in čim bližje stvarnemu stanju, je združenje izvedlo anketo. Tako smo zbrali podatke z vseh šol v okraju kakor tudi podatke vseh učnih oseb, ki so člani našega združenja.

Dovolite, da navedem nekatere teh, ki govtovo zanimajo ne le članstvo našega združenja, temveč tudi širšo javnost.

1. UČNO IN VZGOJNO DELO:

Učno in vzgojno delo se razvija v našem okraju v sledečih šolah: imamo 12 vrtec, 2 pomožni šoli, 72 osnovnih, nižje organiziranih ali nepopolnih osemletnih šol, 11 popolnih osemletnih šol, 5 nižjih gimnazij, 2 popolni gimnaziji, 1 ekonomsko srednjo šolo, 1 srednjo tehniško šolo, 1 kmetijsko šolo, 6 vajejskih šol raznih strok, 2 industrijski rudarski šoli, 2 industrijski kovinarski šoli, 5 glasbenih šol ter 1 gospodinsko šolo. Skupaj je torej v okraju 122 šol in učno-vzgojnih zavodov.

Poleg tega so v okraju tudi 3 dijaški domovi. Za vzgojo odraslih imamo 1 večerno gimnazijo za železničarje v Zidanem mostu, 2 večerni ekon-

ski srednji šoli, 1 dopisno ekonomsko srednjo šolo ter 1 kmetijsko gospodarsko šolo.

2. ŠOLSKA MLADINA:

Vrvice obiskuje skupno 764 predšolskih otrok. V obeh pomožnih šolah je vpisanih 27 otrok. Osnovne, nepopolne osemletne šole obiskuje 9073 otrok, v popolnih osemletnih šolah je vpisanih 5337 otrok, v nižjih gimnazijah pa 1429 otrok. Obe popolni gimnaziji imata 1441 dijakov. Ekonomsko srednja šola ima le dva letnika z vpisanimi 139 dijakov. Tehniška srednja šola v Vidmu-Krškem ima v 1. letniku 97 dijakov. V vajejskih šolah raznih strok je vpisanih 576 vajencev. Industrijski rudarski šoli imata 417, industrijski kovinarski šoli pa 248 gojencev. V glasbenih šolah je 739 gojencev. V gospodinski šoli je 32 gojenek. Kmetijska šola v Sevnici daje letos prvo šolsko leto, tam je bilo v 2 tečajih skupno 60 gojencev. V treh dijaških domovih domuje 147 dijakov, ki so večinoma dijaki popolnih gimnazij, ESS in TSS. Večerno gimnazijo je uspešno dovršilo 50 železničarjev. Z ESS dopisuje 34 oseb. Razmah kmetijske gospodarstva šol je bil v preteklem letu zelo lep in je tedaj delovalo 23 teh šol. Letos delujejo le 4.

V učni in vzgojni proces je torej v našem okraju skupno vključeno 20519 oseb. Če primerjamo te številke s prebivalstvom našega okraja, ki šteje po stanju v marcu 1958 117.548 oseb, lahko ugotovimo, da je skoraj vsak šest prebivalec našega okraja vključen v učni proces.

3. ŠOLSKA STAVBE IN OSTALI MATERIALNI POGOJI NAŠIH ŠOL: Šolske stavbe in učni prostori so tudi v našem okraju čedalje večji problem. Ne le, da nimamo ustreznih in dovolj prostorov, nimamo niti še dovolj šolskih zgradb. Osnovne šole Gradišče, Vrhnovo, Telče, Mamoli, Gorica, Ledina so začasno nameščene v najetih kmetijskih stavbah in hišah, šola v St. Janžu pa ima, n. pr., vse 3 učilnice v 3 različnih kmetijskih hišah. V Konjščici je pouk celo v farovski sobi, v Tirni je v orodjarju Gasleškega doma, v Čemšeniku in Kotrednežu ter delno v Lokah pri Zagorju pa v Gasleškem domu. Večina vrtec gostuje v začasnih prostorih, ki seveda niso povsem ustrezni. Naše strokovne in vajejske šole tudi nimajo svojih stavb in ne primerenih učnih prostorov, zato gostujejo v ostalih šolskih stavbah. Na najboljšem so industrijske šole, za katere so podjetja kot ustanovitelji dala na razpolago prostore za pouk, internate in delavnice.

Starost naših šolskih zgradb je zelo različna. V povojnih letih je bilo zgrajenih ali dočela obnovljenih 24 šol. Povprečna starost šolskih stavb v okraju je 56 let, 4 šole so v stavbah, ki so nad 100 let stare, v lastnih za šolo zgrajenih stavbah je 78 šol, 12 pa jih je v najetih ali začasno prirejenih stavbah.

Glede na zahteve moderne šole imamo torej le malo ustreznih šolskih zgradb. Tudi učilnic ni dovolj in večina teh še niti niso dovolj prostorne, zračne in svetle, o delavnicah, kuhinjah, garderob-

Dan prosvetnih delavcev v Trbovljah

Večja zborovanja prosvetnih delavcev so v zadnjih letih v manjših krajih redkost, zato menda ne bo odveč, če soročim nekaj o dnevu prosvetnih delavcev v Trbovljah, ki je bil glede udeležencev in okolja poseben.

Okrajni odbor ZUP Trbovlje je sklical na 26. april tega leta

Prosvetni delavci trboveljskega okraja na svojem zborovanju

dan prosvetnih delavcev v Trbovljah, ki so se mu pridružil tudi učitelji in profesorji iz zagrebškega in ljubljanskega okraja. Tako se je zbralo ta dan v močnem Delavskem domu nad 600 prosvetnih delavcev, da se pogovorijo med seboj o vprašanjih, ki so v tem času najvažnejša.

Na dopoldanskem skupnem zborovanju je najprej poročal tov. Oto Mikulič, predsednik okrajnega odbora ZUP, o položaju šolstva v trboveljskem okraju, ki je bilo zelo vestno in dokumentirano, prof. Gustav Silha pa je predaval o vlogi učitelja v reformirani šoli. Njima se je pridružil s krajšim

bila tudi želja po medsebojnem zbljevanju in izmenjavi izkušenj pri delu.

Poseben poudarek je dal temu dnevu nastop učiteljskega pevskega zbora »Emil Adamič«, ki je koncertiral za navzoče prosvetne delavce popolnoma, za trboveljsko občinstvo pa zvečer, obakrat z velikim uspehom.

V opoldanskem odmoru smo si ogledali šolski razstavi in trboveljske zanimivosti, nekaj tovarišev in tovarišice je odšlo v premogovnik, da si ustari o delu v rudniku jasno sliko.

Zvečer je bil prireditelj družabni večer v avli Delavskega doma.

Glede na zahteve moderne šole imamo torej le malo ustreznih šolskih zgradb. Tudi učilnic ni dovolj in večina teh še niti niso dovolj prostorne, zračne in svetle, o delavnicah, kuhinjah, garderob-

Tudi učilnic ni dovolj in večina teh še niti niso dovolj prostorne, zračne in svetle, o delavnicah, kuhinjah, garderob-

Perspektivni načrt za razvoj specialnega šolstva v LRS

Kratek pregled sedanjega stanja in predvidenega razvoja specialnega šolstva Slovenije do leta 1982, ki je sestavljen daj splošnoizobraževalnega šolstva za vse vrste tako ali drugače prizadete mladine je sledeč:

I.

Za šolanje, vzgojanje, izobraževanje in predpilotni trening slepih otrok skrbi ZAVOD ZA SLEPO MLADINO v Ljubljani, s kapaciteto 66 otrok.

Da bi se mogli šolati vsi slepi otroci in otroci z ostanki vida, bi se morala kapaciteta zvišati na 80 gojencev. To kapaciteto bi bilo mogoče doseči z doizvedbo novega traktata pri sedanjih stavbah. Za realizacijo tega programa bi bilo treba v letu 1968 ali 1969 izdelati gradbeni program in glavni projekt. Po odobritvi glavnega projekta bi lahko novi trakt zgradili v letu 1969 in 1970.

Zavod za slepo mladino ima v svojem okviru: pripravljani razred za predšolske otroke od 5. do 7. leta; osnovno šolo za slepe učence (osemletnik);

tečaj za prešolanje kasneje oslepih šolobveznih učencev; specialne tečaje za pisanje in šolanje za učence z ostanki vida;

občasne telefonske in stroje-pisne tečaje; delavnice za tehnični pouk in gospodinjstvo za predpilotne učence; izobraževanje; tiskarno za Braillov točkopic; internat za 65 oziroma po izgradnji novega traktata za 80 gojencev.

Zavod za slepo mladino je center za rehabilitacijo oziroma rehabilitacijo slepe mladine Slovenije. V sodelovanju z Zvezo slepih Slovenije mora hvalilno slepo mladino vključevati v delovni proces v ustrezne poklice. Dosedanja praksa je pokazala, da se izšolani gojenci dobro uveljavljajo v proizvodnji in so po storilnosti enakovredni zdravim vrstnikom in istem delovnem procesu.

V daljši perspektivi bi bilo treba ustanoviti posebno šolo za slabovidne otroke s centralnim zavodom v Ljubljani oziroma v takem središču, kjer je na razpolago zdravnik specialist.

II.

Za šolanje, vzgojanje in profesionalno usposabljanje gluhe mladine imamo v Sloveniji dva zavoda:

ZAVOD ZA GLUHO MLADINO v Ljubljani (kapaciteta 60, učencev dejansko 150) in ZAVOD ZA GLUHO MLADINO v Portorožu s kapaciteto 50 gojencev.

Za odpravljanje govornih motenj delujejo 3 logopedski ambulatoriji, in to: v Ljubljani — v okviru Zavoda za gluho mladino, v Celju v Mariboru — v okviru vzgojne svetovalnice.

Ker nam je znano, da se vsako leto rodi okoli 30 do 40 gluhih otrok, so razpoložljive kapacitete za gluho mladino preozke in bi jih nujno morali razširiti.

Zavod v Portorožu gostuje v bivšem pensionatu, ki ga hoče OLO Koper vrniti prvotnemu namenu.

Zavod za gluho mladino v Ljubljani se mora umakniti Kliničnim bolnicam, novi urbanistični plan Ljubljane Zavoda za gluho mladino ne predvideva več na istem mestu in ga bo zato treba premestiti z novogradnjo.

Da bi mogli zajeti večji del gluhe mladine, predvidevamo zavod s kapaciteto 350 gojencev. Ker so za bodoči zavod že določena lokacija, izdelan gradbeni program in projekt ter zagotovljena sredstva za ureditev gradbišča (odkup parcel od privatnikov itd.), so danj vsi pogoji za pričetek gradbenih del v letu 1969. Kolikor se bodo realizirali planirani investicijski krediti, namenjeni posebnemu šolstvu, lahko predvidevamo, da bo gradnja zaključena do leta 1972.

Zavod za gluho mladino v Ljubljani ima v svojem okviru: pripravljani razred za predšolske otroke do 7. leta; osemletno osnovno šolo; vajensko šolo za gluho mladino raznih strok; politehnične delavnice za predpilotno izobraževanje; internat za gluho mladino; učno-vzgojne delavnice; književnost, tiskarno, litografijo, torbarstvo in šivalnico.

Vse to dejavnost bodo prenesli v novi zavod. Vse učno-vzgojne delavnice bodo tudi v bodoče izven samega zavoda. Po podatkih, ki jih imamo, je računati na vsak rojstni letnik 800 logopatorov — otrok z govornimi motnjami (4%), ki jih je treba odpravljati. Za toliko logopatorov bi bilo potrebno okoli 20 logopedskih ambulatorijev, ki naj bi se kot samostojne organizacijske enote priključile drugim ustanovam, kot so: šole, zavodi, vzgojne svetovalnice, šolske poliklinike, zdravstveni domovi itd.

Menimo, da bi bilo treba ustanoviti logopedsko ambulatorije v Kranju, na Jesenicah, v Postojni, Gorici, Novem mestu, Kočevju, Trbovljah, Krškem, Velenju, Dravogradu, Ptuj, Slov. Konjicah in Murski Soboti; spodalne logopedske ambulatorije oziroma logopedске oddelke bi bilo treba ustanoviti v Zavodu za usposabljanje invalidov v Kamniku, v Kliničnih bolnicah v Ljubljani, v Vzgojnem zavodu »Janeza Levca« v Ljubljani, v Bolnici za invalidno mladino v Stari gori pri Gorici. Za logopedsko ambulatorije niso potrebne investicije za novogradnjo, potrebna so le sredstva za opremo primerne ambulante in sredstva za osebne izdatke logopeda.

Šolstvo za močno naglušno mladino bi bilo treba formirati izven Zavoda za gluho mladino, in to v krajih, kjer je klinika oziroma kjer je na razpolago zdravnik specialist za ušesne bolezni. Za naglušne otroke v manjših središčih bi bilo treba ustanoviti posebne oddelke pri osnovnih šolah.

Za delo z gluhih otroki do 5. leta starosti, to je pred sprejemom v Zavod za gluho mladino — predšolski oddelki — bi bilo treba urediti terensko službo z učitelji gluhih. Mnenja smo, da bi za kraj Maribor bili potrebni štirje, za kraj Ljubljana in Celje trije, za kraj Gorica, Koper, Kranj, Murska Soba, Novo mesto in Trbovlje pa po dva učitelja gluhih otrok. Tudi za to službo niso potrebne novogradnje.

III.

Za duševno nerazvite otroke v Sloveniji, ki se šolajo v PO-MOŽNIH ŠOLAH, imamo že ustanovljene:

v Celju pomožno šolo z internatom s kapaciteto 45;

v Mariboru pomožno šolo z internatom s kapaciteto 30;

v Ljubljani pomožno šolo z internatom s kapaciteto 50, dejansko s kapaciteto 68 otrok;

v Kamni Gorici pomožno šolo z internatom s kapaciteto 45;

v Portorožu pomožno šolo z internatom s kapaciteto 45;

v Kranju 4-razredno pomožno šolo — eksternat;

v Ptuj 3-razredno pomožno šolo — eksternat;

v Laškem 2-razredno pomožno šolo — eksternat;

v Novem mestu 2-razredno pomožno šolo — eksternat;

v Tolmini 1-razredno pomožno šolo — eksternat;

v Idriji 1-razredno pomožno šolo — eksternat;

v Škofji Loki 1-razredno pomožno šolo — eksternat;

v Trzinu 1-razredno pomožno šolo — eksternat;

v Trbovljah 1-razredno pomožno šolo — eksternat;

v Hrastniku 1-razredno pomožno šolo — eksternat;

v Rog. Slatini 1-razredno pomožno šolo — eksternat.

Ker je izven habilitacijskega procesa 70% duševno nerazvitih otrok, bi bilo treba sedanjo mrežo pomožnih šol okrepiti tako, da bi se posamezne šole razvile v habilitacijske zavode. Take pogoje imajo šole z internati v Celju, Ljubljani in Mariboru, ki bi se z adaptacijami in novogradnjo paviljonov za tehnično ter profesionalno vzgojo in s povečanjem kapacitet internatov lahko v razdobju do leta 1962 razvile v habilitacijske zavode oziroma centre.

Najboljše pogoje za realizacijo investicijskega programa ima Vzgojni zavod »Janeza Levca« v Ljubljani, ki ima izdelan načrt. Potrebne je pred revizijsko komisijo odobriti privolitve Urbanističnega sveta Ljubljane za razširitev in nadzidavo sedanje zgradbe. Realizacija programa je aproksimativno ocenjena na 10 milijonov.

Poleg sedanjih pomožnih šol oziroma zavodov bi bila potrebna novogradnja v Kranju, kamor naj bi premestili neprimerno lociran in tudi ubikacijsko neprimeren vzgojni zavod iz Kamne Gorice.

Realizacija je pripravljena adaptacije za sprejem duševno nerazvitih otrok v zavodu za deblino v Biljah.

Premestitev Vzgojnega zavoda »Elvir Vatovec« iz Portoroža v Izolo, in to zaradi neprimerne ubikacije in tudi lokacije.

Ustanovitve pomožne šole v Velenju s perspektivo razvoja v osemletno pomožno šolo z internatom.

Ustanovitev samostojnih eksternih pomožnih šol v drugih večjih središčih.

Sredstva za realizacijo tega programa bi v večji meri bremenila občinske oziroma okrajne organe ljudske oblasti. Novogradnje in večje adaptacije za habilitacijske zavode pa bi vsekakor morali iz razumljivih razlogov podpreti iz republiških investicijskih sredstev.

IV.

Posebnih vzgojnih ustanov za mladino z motnjami v vedenju je v Sloveniji pet in ena ustanova za mladostne prestopnike v okviru Tajništva za notranje zadeve — Radeče pri Zidanem mostu.

VZGAJALIŠČA osnovnošolskega tipa so:

v Veržetu, v Smledniku in v Planini.

Predvideno je, da bi se vzgajališče v Planini postopoma spremenilo v zavod za duševno nerazvite otroke z motnjami v vedenju.

Ta tri vzgajališča bi potrebovala predvsem paviljone za politehnično vzgojo in predpilotni trening.

VZGAJALIŠČI Logatec in Višnja gora sta obratno-industrijskega tipa, neprimerno locirani in brez vsake perspektive, da bi se mogli razviti v vzgojne centre za moško oziroma žensko mladino z motnjami v vedenju v starosti nad 15 let.

Mnenja smo, da bi bilo treba v neposredni bližini večjega centra zgraditi vzgajališče obratno-industrijskega tipa. Najprikladnejša bi bila za to Ljubljana, v ta namen bi bilo treba do leta 1962 doseči odobritev lokacije, izdelati idejni načrt in na tej osnovi gradbeni program in glavni projekt. Če bodo te priprave pravočasno izvršene, bo mogoče v letu 1961 začeti prvo fazo gradnje novega vzgajališča.

Sredstva, ki bi bila potrebna za že prej omenjene politehnične paviljone, bi morala biti zagotovljena v republiških investicijskih.

V.

Za oddelke na kliničnih in bolničnih, za otroke, ki se daljši čas zdravijo, prav tako za šolske

oddelke v otroških okrevališčih je treba poskrbeti za boljše organizacijsko strukturo pedagoške službe, pedagoško inštrukcijo in inšpekcijo.

VI.

Za hujše osebnostne motnje otrok, za hujše oblike epilepsije in hujše psihonevrotične otroke bi bilo treba formirati posebne ustanove. Ker je problematika te vrste otrok specifično drugačna kot drugih otrok, ki so potrebni specialnega obravnave, smo mnenja, da v obdobju do leta 1962 to problematiko temeljito proučimo v sodelovanju s psihiatrično sekcijo zdravniškega društva. Na osnovi konkretnih zaključkov bi po opravljenju študij predlagali programe za te vrste posebnih ustanov in morebitno ustanovitve.

VII.

Za rehabilitacijo oziroma rehabilitacijo fizično prizadete mladine imamo v Sloveniji v resoru Sveta za socialno varstvo: ZAVOD ZA USPOSABLJANJE PREDŠOLSKIH INVALIDNE MLADINE v Stari gori pri Gorici.

ZAVOD ZA USPOSABLJANJE INVALIDNE MLADINE v Kamniku.

Zavod v Kamniku ima v svojem sestavu:

osnovno šolo, učno-vzgojne delavnice in specialno vajensko šolo. Za negibljive oziroma zelo težko gibljive invalide učence je zavod ustanovil posebne oddelke v Strunjanu.

Zavod v Stari gori je zaradi oddaljenosti, zlasti od ortopedskih klinik in drugih zdravstvenih ustanov, neprimeren.

Zavod v Kamniku je v končni fazi izgradnje habilitacijskega centra za invalidno mladino v Sloveniji.

Solstvo v srcu Ljubljane

OSEMLETKE

V tekočem šolskem letu ima občina Ljubljana-Center sedem osnovnih šol s 4.107 učenci v 128 oddelkih. Po reorganizaciji šolstva bo s prihodnjim šolskim letom 1968-69 imela za okoli 7.600 učencev v 208 oddelkih na razpolago 104 učilnice. Za sedaj je za novo šolsko leto že vpisanih 914 abecedarjev.

Osnovnih šol z vsemi osmimi razredi ali, kot se bo to službeno imenovalo, popolnih osnovnih šol z osemletno šolsko obveznostjo, bo s šolskim letom 1968-69 v središču Ljubljane deset. V vseh devetih ljubljanskih občin jih bo 25. Osemetke, kot jih kratko imenujemo, bodo v Ljubljani označene z arabskimi števkami za razliko od gimnazij, ki bodo označene s rimskimi. Razlikovali se bodo tudi nazivi upraviteljev šol. Na osemetki se bo imenoval ravnatelj, na gimnaziji direktor.

Osemetke v občini Ljubljana-Center bodo naslednje:

1. Osemetna osnovna šola Ledina, Komenskega ul.

2. Osemetna osnovna šola (na sedanji klasični gimnaziji), Prežihova 8.

3. Osemetna osnovna šola (na sedanji poljanski gimnaziji), Strossmayerjeva 1.

4. Osemetna osnovna šola Toneta Tomšiča, Saranovičeva ulica.

5. Osemetna osnovna šola (na sedanji VI. gimn.), Subičeva 1.

6. Osemetna osnovna šola (srbohrvatska), Erjavčeva cesta.

7. Osemetna osnovna šola Vrtača na Vrtači.

8. Osemetna osnovna šola (na sedanji VII. gimn.), Trg revolucije 18.

9. Osemetna osnovna šola Frana Levstika na Levstikovem trgu.

10. Osemetna osnovna šola Prule na Prulah.

Za vse navedene osemetke je razpisanih 142 službenih mest za učitelstvo nižjih razredov ter 143 za predmetne učitelje oziroma profesorje in ravnatelje. Za razpisana mesta pridejo v prvi vrsti v poštev dosedanj učitelji osnovnih šol občine Ljubljana-Center, za ostala mesta bodo upoštevani prosilci, ki izpolnjujejo pogoje za premetistev in ki predložijo potrdilo z navedbo stanovanja v Ljubljani. V smislu razpisa lahko prosijo za navedena mesta tudi predmetni učitelji ali profesorji, ki imajo na razpolago stanovanje v Ljubljani.

POIZKUSNA ŠOLA

Zaradi vsestranske priprave za prehod na osemletno šolo posluje že od začetka tekočega šolskega leta, uradno potrjuje pa je prešla z oddelko ObLO v Ljubljana-Center po sklopu 7. seje ObLO in Zbora proizvajalcev dne 18. aprila t. l.:

Osnovna šola Frana Levstika na Levstikovem trgu 1 se preimenuje v »Poizkusno osnovno šola Frana Levstika«.

Solo vodijo po načelih o družbenem vodstvu šol. Ima samostojen predračun. Finančna sredstva za njeno normalno delovanje so stvar ObLO Ljubljana-Center, ostala finančna sredstva, potrebna za njeno poizkusno delo, pa ji mora preskrbeti Zavod za proučevanje šolstva LRS. Pod njegovim stro-

kovnim vodstvom poizkusna šola tudi deluje. Na njej preizkušajo razne metode učnega dela iz posameznih predmetov reformiranega učnega načrta in ko poskus uspe, ga prenesejo na hospitacijske šole z namenom, da ga posreduje širokim vrstam učiteljev. Zaradi posebnosti poizkusnega učnega dela pripada učnemu osebju dodatek k plači.

V tem šolskem letu ima poizkusna osnovna šola 682 učencev v 22 oddelkih. Učilnice ima 12. Za I. razred prihodnjega šolskega leta je že vpisanih 173 otrok. Reformirana poizkusna osnovna šola z osemletno šolsko obveznostjo bo v novem šolskem letu imela 13 učilnic. Njenih 26 oddelkov po okoli 33 učencev se bo v njih ravno zvrstilo v dveh izmenah. Potrebnovala bo 19 učiteljev za nižje razrede, za višje pa skupno z ravnateljem 10 predmetnih učiteljev oziroma profesorjev. Mesta so razpisana.

POSEBNE ŠOLE

Poleg Poizkusne osnovne šole Frana Levstika ima središče Ljubljane še tri hospitacijske šole: osnovna šola Toneta Tomšiča na Poljanah, osnovna šola Ledina in vladna na učiteljski.

Slednji dve se bosta z novim šolskim letom združili v enotno vladno pod imenom: Osemetna osnovna šola Ledina. Poleg

sedanje osnovne šole na Ledini in vseh razredov sedanje vladne na učiteljski se vključijo vanjo še prvi trije razredi sedanje V., VII. in klasične gimnazije.

Z 27 oddelkov z okoli 950 učenci ji bo na voljo 15 učilnic. Po dva oddelka bodo imeli 8., 7. in 6. razred, po štiri oddelke 5., 4., 3. in 1. razred, drugi pa jih bo imel kar pet. Prostore bo imela v sedanjih osnovnih šolah Ledina in vladna. Poleg ravnateljskega mesta je za njene nižje razrede razpisanih 30, za višje pa 10 učnih mest.

Osemetna osnovna šola Toneta Tomšiča bo v svojem novem posloju v Saranovičevi ulici imela 24 oddelkov z okoli 840 učenci. V nižjih razredih bo potrebovala 20, v višjih 10 učnih oseb in ravnatelja. Mesta so razpisana.

Osemetna osnovna šola Toneta Tomšiča bo v svojem novem posloju v Saranovičevi ulici imela 24 oddelkov z okoli 840 učenci. V nižjih razredih bo potrebovala 20, v višjih 10 učnih oseb in ravnatelja. Mesta so razpisana.

Osemetna osnovna šola Toneta Tomšiča bo v svojem novem posloju v Saranovičevi ulici imela 24 oddelkov z okoli 840 učenci. V nižjih razredih bo potrebovala 20, v višjih 10 učnih oseb in ravnatelja. Mesta so razpisana.

Osemetna osnovna šola Toneta Tomšiča bo v svojem novem posloju v Saranovičevi ulici imela 24 oddelkov z okoli 840 učenci. V nižjih razredih bo potrebovala 20, v višjih 10 učnih oseb in ravnatelja. Mesta so razpisana.

Osemetna osnovna šola Toneta Tomšiča bo v svojem novem posloju v Saranovičevi ulici imela 24 oddelkov z okoli 840 učenci. V nižjih razredih bo potrebovala 20, v višjih 10 učnih oseb in ravnatelja. Mesta so razpisana.

Osemetna osnovna šola Toneta Tomšiča bo v svojem novem posloju v Saranovičevi ulici imela 24 oddelkov z okoli 840 učenci. V nižjih razredih bo potrebovala 20, v višjih 10 učnih oseb in ravnatelja. Mesta so razpisana.

Osemetna osnovna šola Toneta Tomšiča bo v svojem novem posloju v Saranovičevi ulici imela 24 oddelkov z okoli 840 učenci. V nižjih razredih bo potrebovala 20, v višjih 10 učnih oseb in ravnatelja. Mesta so razpisana.

Osemetna osnovna šola Toneta Tomšiča bo v svojem novem posloju v Saranovičevi ulici imela 24 oddelkov z okoli 840 učenci. V nižjih razredih bo potrebovala 20, v višjih 10 učnih oseb in ravnatelja. Mesta so razpisana.

Osemetna osnovna šola Toneta Tomšiča bo v svojem novem posloju v Saranovičevi ulici imela 24 oddelkov z okoli 840 učenci. V nižjih razredih bo potrebovala 20, v višjih 10 učnih oseb in ravnatelja. Mesta so razpisana.

Diferencirani pouk - didaktični temelji enotne obvezne šole

Solska reforma postavlja pred nas med drugim tudi niz teoretičnih pedagoških vprašanj, ki bi jih morali rešiti. — Namen tega sestavka je, opozoriti na (ne obdelati) enega izmed bistvenih notranjih temeljev bodoče reformirane šole.

Dr. Stellan ARVIDSON je opredelil končni učni smoter enotne obvezne šole v svoji razpravi: »SVEDSKA ENOTNA SOLA« (prevod v »Reviji šolstva« 1958/3 str. 14) z naslednjimi besedami: »Medjutim, nima enotnega učnega programa, za vsu decu jednakega cilja: jedinstvena škola treba da omoguću svakom učniku, da stigne donde, da u krunu i dubinu zahvati onoliko, koliko odgovara njegovim mogućnostima.« — Iz navedene opredelitve jasno sledi — če predpostavljamo, da ne velja ta opredelitev samo za švedsko enotno šolo, ampak za vsak enotni sistem obvezne šole — da bo tudi pri nas — osrednje notranje težišče enotne obvezne šole na diferenciaciji učnega procesa...

Če si ogledamo iz zgodovinsko-pedagoškega vidika nastanek in razvoj učnih oblik, potem dobimo naslednji vrstni red:

1. INDIVIDUALNI POUK — najstarejša učna oblika.

2. FRONTALNI POUK — v srednjem veku so imenovali to učno obliko »magistralna forma«.

3. SKUPINSKI POUK — prvi začetki te učne oblike segajo v obdobje reformacije oziroma protireformacije pod imenom tako imenovanih »decurije«.

Zanimivo je, da bi se pravkar navedeni zgodovinski vrstni red razvoja učnih oblik šolskega dela diametralno spremenil, če bi razvrstili učne oblike po kriteriju večje zahtevnosti glede na sposobnosti in pripravljenost učitelja. Na prvem mestu bi bil skupinski pouk kot najzahtevnejša učna oblika, sledil bi frontalni pouk in končno individualni pouk.

V uvodu postavljene končne učnega smotera enotne obvezne šole ne bi mogli doseči, če bi uporabljali pri šolskem delu v enotni obvezni šoli samo eno izmed navedenih učnih oblik, zato moramo učni proces diferencirati. Z drugimi besedami: potrebna nam je taka dinamična učna oblika, ki prehaja izmenoma, glede na vsakokratno povsem enkratno konkretno učno situacijo v razredu, od ene učne oblike na drugo in poteka največkrat v okviru določene učne teme od frontalnega pouka na skupinski pouk in končno na individualni pouk.

Diferencirani pouk pa moramo ločiti od kombiniranega pouka. Obe obliki se namreč med seboj bistveno razlikujeta. Pri kombiniranem pouku gre za pouk v oddelku z več razredi, pri diferenciranem pouku pa gre za prehod iz ene učne oblike na drugo učno obliko v okviru ene same določene učne teme, in to v enem samem razredu. Pri kombiniranem pouku poteka učni proces običajno v frontalni učni obliki, pri diferenciranem pouku pa se učne oblike dinamično menjavajo. Kombinirani pouk je izredno zahtevna učna oblika (glej: R. VUKOVIČ: »SAMOSTALAN RAD UČENIKA U OSNOVNOJ ŠKOLI« Cetinje — NK/1960; »RAD S KOMBINIRANIM ODDELJENJEM« PE-DAGOGIKA PKZ — Zagreb 1961 — str. 253-262; A. SAVLI »DELO NA NIŽE ORGANIZIRANIH ŠOLAH« SP - 1952 — str. 163-175).

Diferencirani pouk pa mora biti predmet specifičnega materialne pogoje. V didaktično-metodičnem pogledu za zahteva diferencirani pouk strokovno najspodobnejša in najpriladnejša učna oblika. Vrednotimo obliko, ki jo predstavlja. Vrednotimo obliko, ki jo predstavlja. Vrednotimo obliko, ki jo predstavlja.

Najboljše delovne oblike in metode imajo, če jih uporabljajo sposobni in pripravljeni delavci ob potrebnih materialnih delovnih pogojih, praviloma tudi najboljše delovne rezultate. Podoben moremo trdit tudi v zvezi z diferenciranim poukom. Pedagoške prednosti diferencirani pouk.

1. Svetu za šolstvo je podrejenih sedem osnovnih šol, pet vrtcev in enajst dijaških domov.

2. Svet za kulturo in prosveto ima v svojem okviru dve mestni lutkovni gledališči, Sentjakobsko gledališče, Mestno ljudsko knjižnico in čitalnico ter nižjo glasbeno šolo. Pod njegovim pravnim nadzorstvom so tudi trije središčni kinematografi: Komuna, Union in Sloga. Prav tako ima nadzorstvo nad Osrednjo študentsko menzo.

3. Svet za telesno kulturo ima na skrb 16 telesnovzgojnih društev in klubov ter vse osnovnošolske in gimnazijske telovadnice.

4. Komisija za štipendije skrbi za okoli 80 štipendistov za vse prosvetne panoge na njenem območju.

Oddelek požrtvovalno vodi Rudi Strnad.

Viktor Planat

ranega pouka kot najzahtevnejše učne oblike so številne, mnogostanske in daljnosežne. Ogledimo si nekatere najbolj očitne prednosti diferenciranega pouka:

— glede na različne sposobnosti in interese učencev je razumljivo, da sodeluje prostovoljno pri pouku le manjšina, če uporabljamo vedno samo frontalne učne oblike; pri diferenciranem pouku, kjer gre za intenzivno prilagoditev učne snovi učencem, je zaradi diferenciacije učnega procesa sodelovanje učencev v pretežni večini nepriljudno;

— zainteresiranost za pouk je zaradi že omenjenih razlogov pri frontalnem pouku pretežno minimalna; pri diferenciranem pouku pa je zainteresiranost učencev za pouk maksimalna, ker je pouk v principu prilagojen njihovim sposobnostim in interesom;

— z zainteresiranostjo je funkcionalno povezana aktivnost učencev, ki je analogno prejšnjim trditvam pri diferenciranem pouku znatno večja

